

Niğdeli Kadı Ahmed'e Göre Niğde ve Çevresi (13-14. Yüzyıl)

According to Niğdeli Kadı Ahmed, Niğde and Its Surroundings (13-14th Century)

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/cahij.43320>

NEVZAT TOPAL

Özet

Niğde ve çevresinin tarih boyunca önemli bir iskân sahası olduğu bilinmektedir. Bunun sebebi ise Niğde ve çevresinin önemli geçiş güzergâhları üzerinde bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bundan dolayı da Anadolu'ya hâkim olmak isteyen güçlerin bu bölgeyi de ele geçirme arzuları sürekli olmuştur. Şehri ve çevresi tarih boyunca çok sayıda medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Niğde çevresinin Türk hâkimiyetine girmesi ile birlikte önemini korumaya devam ettiği görülmektedir. Türkiye Selçuklu Devleti'nin önemli vilayetlerinden biri olarak hızla gelişen şehirde çok sayıda imar ve iskân faaliyetlerinin yapıldığı görülmektedir. Bu durum beylikle döneminde de devam etmiştir. Niğde'nin Türk hâkimiyetinin başladığı andan itibaren önemli bir merkez olmuş ve bu özelliğini de günümüze kadar devam ettirmiştir. Bu makalede Türkiye Selçuklularından günümüze ulaşan çok sınırlı sayıda yerli kaynaktan biri olan Kadı Ahmed'in eserine göre Niğde ve çevresi değerlendirilmiştir. Eser Kadı Ahmed tarafından 1333 yılında yazılmış olup, günümüze 1341 yılında Aksaray'da istinsah edilen nüshası ulaşmıştır. Kadı Ahmed'in Niğde'de doğmuş ve yaşamış olması, şehre ait verdiği bilgileri oldukça önemli kılmaktadır. Yazar kadılık görevini yürüttüğü için devletin işleyiş mekanizmasını ve taşra yönetim birimine vakıf olduğunu da bize göstermektedir. Kadı Ahmed'in eseri doğrultusunda Niğde'nin 13. yüzyıl sonu ve 14. yüzyıl ilk yarısı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın yerel tarih çalışmalarına ve Niğde tarihine ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler

Niğde, Kadı Ahmed, El-Veledü's-Şefik, Taşra Yönetimi, Darü'l-pehlivaniye.

Abstract

It is because Niğde and its surroundings have had a safe place throughout the history. The reason for this is that Niğde and its surroundings will be located on important transit routes. For this reason, the desires of the powers who want to dominate Anatolia have been constantly captured in this region. The city and its surroundings have hosted many civilizations throughout history. It is observed that the Niğde environment continued to maintain its importance with the entry into Turkish domination. As one of the important provinces of the Turkey Seljuk State, it is seen that many reconstruction and settlement activities have been carried out in the rapidly developing city. Niğde has been an important center since the beginning of the Turkish domination and has continued this feature until today. In this article, Niğde and its surroundings have been evaluated according to the work of Kadı Ahmed, one of the very limited number of local sources from the Turkey Seljuks. The fact that Kadi Ahmed was born and lived in Niğde makes the city's information very important. The author, who is a cadı, also shows us that he knows the functioning mechanism of the state and the provincial administration unit well. In line with the work of Kadı Ahmed, the end of the 13th century and the first half of the 14th century were tried to be revealed.

Keywords

Niğde, Kadı Ahmed, El-Veledü's-Şefik, Provincial Administration, Darü'l-pehlivaniye.

References

Akşit, Ahmet, (2007), “Türkiye Selçukluları Devrinde Niğde Vilâyetinin Alt Birimleri ve Sınırları”, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 21, 125-133.

Akşit, Ahmet, (2009), “Niğde Şehri İle İlgili Tarihi Kaynaklar: Akmedrese Vakfiyesi”, TÜBAR, XXVI, 21-28.

Akyurt, Yusuf, (1946), Türk Asar-ı Atıkası Binalarına Ait tarihi Mecmua: Mersin, Tarsus, Adana, Bor, Niğde Şehirleri, III/V.

Anonim, (1982-1983), “Niğde” Yurt Ansiklopedisi, VIII (1982-1983), Anadolu Yayıncılık, s. 6146- 6216.

Ertuğrul, Ali, (2009), Anadolu Selçukluları Devrinde Yazılan Bir Kaynak: Niğdeli Kadı Ahmed’in El-Veledü’ş-Şefik Ve’l-Hâfidü’l-Halik’i, C. I, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi Sanatları Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi (Yayınlanmamış), İzmir.

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)